

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

13 juni 2003

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**– van de heren Eloi Glorieux, Koen Helsen, Robert Voorhamme en Jos Bex –
betreffende energiebesparende maatregelen voor huishoudens met een laag inkomen**

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Bij huishoudens met een laag inkomen neemt de energiefactuur een grote hap uit het gezinsbudget. Bovendien is het vaak moeilijk te voorspellen hoe hoog een factuur zal oplopen. Een strenge winter kan leiden tot een stijging van het energieverbruik met 30%, wat kan neerkomen op extra kosten die lopen in de orde van grootte van enkele honderden euro's op jaarbasis. Daarbovenop verbruiken gezinnen of alleenstaanden met een laag inkomen vaak meer energie voor minder comfort – en betalen ze dus ook hogere energiefacturen – dan hun wat meer goeude medeburgers.

De enquête "Energiegebruik in huishoudens in Vlaanderen in 2001", uitgevoerd in opdracht van de afdeling Natuurlijke Rijkdommen en Energie van het Vlaamse Gewest, kwam tot een aantal opvallende conclusies :

- mensen die het financieel moeilijker hebben zijn minder vertrouwd met energiebesparende maatregelen dan mensen die het financieel wat breder hebben ;
- woningen die eigendom zijn van de bewoner zijn doorgaans beter geïsoleerd dan huurwoningen. Het zijn juist mensen met een laag inkomen die vaker in huurwoningen verblijven ;
- het percentage tochtige woningen of woningen met vochtige muren ligt beduidend hoger bij huurwoningen en bij woningen bewoond door mensen met een laag inkomen ;
- de belangrijkste stimulans voor het besparen van energie is het ontvangen van een premie bij de aankoop van spaarzame toestellen, op de tweede plaats gevolgd door het krijgen van gepersonaliseerde informatie. De belangrijkste redenen om géén energie te besparen, zijn de te zware investeringen en het gebrek aan informatie ;
- terwijl meer dan de helft van de mensen die het financieel breed hebben, bereid zijn te betalen voor betrouwbaar energie-advies, is nog niet één op vijf mensen met een lager inkomen daar toe in staat.

Gezinnen of alleenstaanden met een laag inkomen zijn dus minder goed geïnformeerd over mogelijk-

heden om hun energiekosten te verlagen en kunnen het minst investeren in energiebesparende maatregelen. Toch wonen zij doorgaans in huizen met hogere verwarmingskosten voor een zelfde of lager comfort, en beschikken zij over toestellen die meer verbruiken dan nodig. Zo zijn zij als eersten de dupe van een strenge winter of een stijging van olie- en gasprijzen.

Ook mensen met een laag inkomen hebben recht op de voordelen van een rationeel energiegebruik. We moeten vermijden dat mensen in een slechte financiële toestand met een hoge energiefactuur of een koud huis opgezadeld worden ten gevolge van een gebrek aan informatie of een gebrek aan middelen.

Met een aantal eenvoudige maatregelen kan de energiefactuur al flink verkleind worden. In het kader van hun openbaredienstverplichtingen dienen de netbeheerders een extra financiële inspanning te leveren om rationeel energiegebruik voor hun beschermde afnemers mogelijk te maken.

In het besluit van de Vlaamse regering van 29 maart 2002 inzake de openbaredienstverplichtingen ter bevordering van het rationeel energiegebruik, wordt echter niet omschreven wat de extra inspanningen voor beschermde afnemers inhouden. De REG-plannen van 2003 tonen aan dat er geen specifieke maatregelen in worden opgenomen voor mensen met een bescheiden inkomen. In dit voorstel van resolutie wordt daarom vastgelegd welke initiatieven de extra inspanningen die zijn opgelegd in het REG-besluit ten aanzien van deze doelgroep, minimaal moeten inhouden.

Energiezuinige koelkasten aan lage huurtarieven

Koelkasten met een A-label zijn goedkoper in het verbruik, maar duurder in de aankoop. De hogere aankoopprijs is in enkele jaren terugverdiend door de lagere stroomfactuur. Toch weerhoudt de hogere aankoopprijs mensen met een laag inkomen ervan zich een nieuw energiezuinig model aan te schaffen. Als ze zich al een nieuwe koelkast kunnen veroorloven, nemen ze liever het goedkoopste model op de markt – vaak met een C-label – of vaak proberen ze ergens een oud tweedehandstoestel op de kop te tikken.

De netbeheerder kan een extra inspanning doen om de beschermde afnemers de mogelijkheid te bieden energiezuinige koelkasten te huren op maand- of jaarbasis aan een laag tarief. Dit tarief stemt overeen met de aankoopprijs van het toestel gedeeld door het respectieve aantal maanden of

jaren verwachte levensduur. De huurprijs wordt verrekend met de maandelijkse of jaarlijkse energiefactuur. De netbeheerder zorgt voor de verhuur van de energiezuinige koelkasten.

Gebrek aan informatie aanpakken

Het gebrek aan informatie moet worden aangepakt door gratis informatiesessies te organiseren voor beschermde afnemers. Deze informatiesessies moeten worden georganiseerd door de netbeheerder op eenvoudig verzoek van een OCMW of organisatie die zich met deze sessie wenst te richten tot beschermde afnemers.

Tijdens de informatiesessie worden tips gegeven over hoe de energiefactuur kan worden verlaagd. Specifieke aandacht gaat naar situaties waarin mensen met een laag inkomen leven. Een overzicht wordt gegeven van eenvoudige maatregelen zoals de vervanging van een gloeilamp door een spaarlamp of het aanbrengen van tochtstrips. Bij elke maatregel wordt aangegeven wat die kost en wat die op termijn kan opbrengen. Ook worden de tarificatie en de elektriciteitsleverancier onder de loupe genomen. Misschien maakt de klant geen gebruik van de optimale tariefformule (enkelvoudig tarief, tweevoudig tarief...). Misschien kan hij geld uitsparen door zijn verbruik beter te plannen in de tijd (bijvoorbeeld wassen tijdens de nachturen). Misschien biedt een andere elektriciteits- of gasleverancier voordeliger tarieven voor zijn gebruiksprofiel.

Naast de gratis informatiesessies dienen beschermde afnemers de mogelijkheid te krijgen gepersonaliseerde informatie te ontvangen door gratis energie-audits. Tijdens die audit wordt in de woning zelf nagegaan wat de mogelijkheden zijn om op energiekosten te sparen. De energie-audits worden door de netbeheerder uitgevoerd op eenvoudig verzoek van de beschermde afnemer of van een OCMW.

Besparingspotentieel

In termen van geld uitgedrukt, kunnen deze maatregelen voor mensen met een laag inkomen zorgen voor een verlaging van de energiefactuur van 50 tot 150 euro per jaar.

Als we ervan uitgaan dat elke koelkast die wordt vervangen door een energiezuinig model, een jaarlijkse elektriciteitsbesparing oplevert van 150 kWh, dan bedraagt het besparingspotentieel van de voorgestelde maatregel $150 \text{ kWh} \times 180.000 \text{ beschermde afnemers in België} \times 0,6 = 16,2 \text{ GWh}$

elektriciteit. Als we ervan uitgaan dat informatiesessies een gemiddelde elektriciteitsbesparing opleveren van 5% op het jaarverbruik, dan komt het besparingspotentieel van de voorgestelde maatregel op $0,05 \times 3.000 \text{ kWh} \times 180.000 \times 0,6 = 16,2 \text{ GWh}$.

Dit komt neer op een stroombesparing van in totaal 32,4 GWh.

Eloi GLORIEUX

Koen HELSEN

Robert VOORHAMME

Jos BEX

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

elektriciteitsdistributiesector (*Parl. St. Vl. Parl. 2002-2003, nr. 1413/1*) ;

Het Vlaams Parlement,

- gelet op de doelstellingen van het Vlaams energiebeleid, onder meer verwoord in :

1° het Vlaamse regeerakkoord, waarbij is overeengekomen dat de milieudruk moet worden verminderd door maatregelen te nemen inzake energiebesparing (*Parl. St. Vl. Parl. 1999, nr. 31/1*) ;

2° de beleidsnota Energie 1999-2004, ingediend door de heer Steve Stevaert, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie, waarin :

a) een vermindering van het energieverbruik in de residentiële sector in 2004 ten opzichte van 1998 als REG-doelstelling wordt vooropgesteld ;

b) een vermindering van de CO₂-emissies in de residentiële sector in het algemeen en de huishoudens in het bijzonder in 2004 ten opzichte van 1998 als beleidseffect wordt beoogd ;

c) een daling van de energiefactuur van de huishoudens als beleidseffect wordt beoogd (*Parl. St. Vl. Parl. 1999-2000, nr. 162/1*) ;

3° de beleidsbrief Energie. Beleidsprioriteiten 2002-2003, ingediend door de heer Steve Stevaert, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie, waarin als doelstellingen zijn opgenomen :

a) een optimale energiedienstverlening tegen correcte en sociaal aanvaardbare prijzen voor alle maatschappelijke groepen met als effecten een daling van de energiefactuur van de huishoudens en een vermindering van het aantal wanbetalers ;

b) een stimulering van het rationele energieverbruik met het oog op een vermindering van het energieverbruik in de residentiële sector in 2004 ten opzichte van 1998, met als effecten meer energiebewust handelen, een vermindering van de brandstofleveringen en van de leveringen door de

- gelet op het decreet houdende instemming met het protocol van Kyoto bij het raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering (*Parl. St. Vl. Parl. 2001-2002, nr. 839/1*) ;

- overwegende dat de CO₂-uitstoot in Vlaanderen in 2000 14,1% hoger lag dan in 1990 en het totale energiegebruik in 2000 zelfs 22,4% hoger lag dan in 1990 ;

- overwegende dat :

1° mensen met een laag inkomen doorgaans slechter geïnformeerd zijn over de mogelijkheden om hun huishoudelijke energiekosten te verlagen zonder aan comfort in te boeten ;

2° mensen met een laag inkomen voor hetzelfde comfort doorgaans hogere energiekosten dienen te betalen doordat ze slechter gehuust zijn of gebruik maken van verouderde, energieverkwistende toestellen ;

3° mensen met een laag inkomen bij de aankoop van huishoudapparaten vaak niet over de financiële middelen beschikken om een energiezuinig en in verbruik goedkoop model aan te schaffen ;

- gelet op artikel 4, § 2, van het besluit van de Vlaamse regering van 29 maart 2002 inzake de openbaredienstverplichtingen ter bevordering van het rationeel energieverbruik, waarin aan de netbeheerders de verplichting wordt opgelegd een bijzondere inspanning te leveren voor het bereiken van de beschermde klanten door gevoelig hogere financiële ondersteuning te bieden voor het bevorderen van rationeel energieverbruik ;

- is van oordeel dat de Vlaamse regering de mogelijkheid moet geven aan mensen met een laag inkomen om hun huishoudelijke energiekosten te verlagen en hen optimaal te informeren over de mogelijkheden daartoe ;

- vraagt de Vlaamse regering, in het kader van de openbaredienstverplichtingen die kunnen opgelegd worden aan de netbeheerders volgens het decreet houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (*Parl. St. Vl. Parl. 1999-2000, nr. 285/6*) ;

- 1° de netbeheerders te verplichten de mogelijkheid te bieden aan hun beschermde afnemers om hen koelkasten met een A-label te verhuren. Dat gebeurt tegen een huurtarief, hetzij op maandbasis, hetzij op jaarbasis, dat overeenkomt met de aankoopprijs van het toestel gedeeld door het aantal maanden of jaren verwachte levensduur. Dit tarief wordt verrekend met de maandelijks of jaarlijkse elektriciteitsfactuur. Door middel van een informatiecampagne worden de beschermde afnemers en OCMW's hiervan op de hoogte gebracht ;
- 2° de netbeheerders te verplichten gratis informatiesessies te organiseren, specifiek gericht naar beschermde afnemers, waarbij wordt toegelicht :
 - a) welke eenvoudige maatregelen door de afnemers in kwestie kunnen worden genomen om minder energie te verbruiken en de huishoudelijke energiekosten te verlagen ;
 - b) welke energieleverancier en welke tarief-formule de meest voordelige voorwaarden biedt voor de afnemers in kwestie.

De informatiesessies worden georganiseerd op eenvoudig verzoek door het OCMW of door een organisatie of vereniging die zich met deze sessie wil richten tot beschermde afnemers ;
- 3° de netbeheerders te verplichten gratis energie-audits te organiseren voor beschermde afnemers, waarbij tijdens een huisbezoek op de afnemer en zijn woonsituatie afgestemde informatie wordt gegeven over de mogelijkheden om energie te besparen of energiekosten te verlagen door verandering van leverancier of tariefformule ; die audits worden uitgevoerd op eenvoudig verzoek door de beschermde afnemer of het OCMW.

Eloi GLORIEUX

Koen HELSEN

Robert VOORHAMME

Jos BEX
